

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA: a "Képes Világlap"-pal együtt
Egész évre 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
DR. KOVÁCS JOZSEF
ÜGYVÉD

SZERKESZTŐSÉG: Kossuth Lajos-utca 1193. szám
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.

KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

Ujabb diadalok.

A legutóbbi hét eseményei a legnagyobb örömmel tölthetnek el bennünket. Ugy északon, mint délen nagy-szerű dolgok történtek, a halálmegvetéssel harcoló katonáink szebbnél-szebb diadalokat arattak. Nemcsak a szerbek futnak dél felé a magyar csapatok előtt, de hátrál a nagy muszka hadsereg is, melyet az egyesült német-magyar seregek szorongatnak, vernek folyton és kergetik vissza arra a vonalra, ahonnan kiindultak, amikor ez a nagy háború megkezdődött.

A legutóbbi hét világraszoló eseménye, az orosz hadsereg áttörése és Lódz elfoglalása volt. Az egész világot bámulatba ejtette a német hadsereg hősiessége és kitartása. A mesterileg megalkotott haditerv fényesen bevált és azt a német hadsereg oly gyorsan és olyan ügyesen hajtotta végre, hogy az oroszok lélekzethez sem tudtak jutni és kénytelenek voltak óriási veszteséggel visszavonulni.

Lódz tehát a németeké. Ezen város elfoglalása által most már a Varsó-Censtokói ut és vasutvonal a németek kezében van. Az oroszokat megdöbbentette Lódz elfoglalása, mert tudják, hogy most már Varsó nem védheti magát sokáig, a németek Varsó alatt teremnek, mielőtt megfelelő orosz segítség érkezne a vár alá.

Az oroszok kétségbeesését növeli az a körülmény is, hogy Hindenburg átvágta az orosz hadsereget és így a déli orosz hadsereg nem mehet az északnak segítségére. Hindenburg keletre és délre szorítja az oroszokat, a magyar és az osztrák seregek pedig délről és nyugatról nyomják őket. Ugy áll a német és magyar hadsereg mint egy kinyitott olló, benne az oroszokkal. A mesterileg megalkotott haditerv van hivatva arra, hogy ez a kinyitott olló becsukódjék és megfojtsa a benne levő orosz hadsereget.

Az oroszok kétségbeesése érthető. Minden katonájukat harcra vitték és arra számítottak, hogy Poroszországban verik szét a szövetséges hadseregeket. Számításuk balul ütött ki. Nem ők verték meg a németeket, hanem a németek az oroszokat, Lódz elfoglalva,

az orosz sereg pedig megtizedelve fut kelet felé.

Igy áll a helyzet északon. Ha még nincs is leverve az orosz hadsereg, de már meg van verve. Ha a tiszerte kisebb német és magyar sereg a nálánál tiszerte nagyobb orosz hadsereget ilyen döntőleg megtudta verni, akkor nem ámitjuk magunkat, ha abban bizakodunk, hogy ez a háború az oroszok leverésével és a mi győzelmünkkel fog végződni.

Oroszország mindig azzal dicsekedett, hogy neki győznie kell, mert annyi katonát állít ki, mint egész Európa együttvéve. Kár volt dicsekednie. Sokat ér a tömeg, a mennyiség, de még többet és a minőség. Szélett-vetett hadserege fogy-fogy, a lélek nélkül harcoló katonái ezerszámra hullanak el, vagy adják meg magukat. A nagy tömeg bizony már nagyon lefogyott és ha tovább is így folynak a dolgok, mint eddig, akkor meglehet nézni az orosz hadsereget. Ha egyenlő erővel jön ellenünk, akkor meg sem állhat a kép-

zett és hazájukért harcoló német és magyar hadsereg előtt.

Ezért bizunk mi hadseregünk győzelmében és az oroszok leveretésében.

A Kárpátokban is csufos vereséget szenvedett a betolakodó orosz. Véres fejjel távozott tőlünk, szép emléket hagyva maga után. Dulás, pusztítás, rablás jellemzi a muszkát és ahol megjelent, ott kő-kövön nem maradt. Hála az Istennek, az oroszok vendégszerelése csak rövid ideig tartott hazánkban, drágán fizették meg látogatásukat. Ma már nincs orosz Magyarország földjén.

Szerbiából is jó hírek jönnek. A döntő ütközet már nem sokáig késhet, diadalmos csapataink Kragujevac alatt vették körül a szerbeket. Szerbia élete már csak hetek kérdése, Belgrád alól dél felé vonuló seregünk egyesült a nyugati hadsereggel és egyesült erővel mennek a szerbek ellen. Szerbia, magára hagyatva, várja a kegyelem dőfést, ami nemsokára el is fog következni, mert azt úgy kívánja a Magasság Ura és úgy kívánja azt az Igazság is.

Sebesültek kórháza.

Napról-napra gyarapodik a sebesültek száma kórházunkban. Ezidőszereint hatvan katona van orvosi kezelés alatt. A sebesült harcosok között vannak kunszentmártoni és környékbeli fiúk is. Hiszen az természetes dolog, hogy minden katona arra törekszik, hogy olyan kórházba kerüljön kezelés végett, amely szülőhelyén, vagy legalább is ahhoz közel van. De szeretettel és örömmel is fogadjuk őket, mert hát kit ápolnánk, gondoznánk szívesebben, mint saját fiainkat, akiket mindnyájan ismerünk, akik közülünk mentek el a csaták vérrel áztatott mezejére. Ez nem azt jelenti, mintha az idegenek nem részesülnének ugyan abban a szeretetben, ugyanabban a gondozásban. Szeretjük őket összesen és külön-külön, aminek legfényesebb bizonyítéka a katonáknak oly gyakran megnyilvánuló ragaszkodó tiszteletük és szeretetük a kunszentmártoniakhoz.

Már sokszor megírtuk, de újból és újból is csak az elismerés hangján kell megemlékeznünk a kórház vezetőségéről. A kifogástalan rend, a példás tisztaság, a háztartás körüli teendők szakavatott ellátása, mind-mind ragyogó bizonyítéka a vezetőség fáradhatatlan munkájának. Elismeréssel kell adóznunk mindazoknak, kik önzetlenül hazafias kötelességük tudatában tisztséget vállaltak, illetve felajánlották szolgálataikat a kórháznak. A napibiztos nőknek, akik

egy-egy heti felváltással egész napokat töltenek a kórház falai között, hogy a háztartási dolgokra felügyeljenek. A hivatásuk magaslatán álló ápolónőknek, akik kényelmet fáradságot nem ismerve kitartó szorgalommal végzik naponta nehéz feladatukat. Dr. Déri József és dr. Gulyás János orvosoknak, kik összes orvosi tehetségükkel dolgoznak, hogy minél hamarabb visszaadják a sokat szenvedett sebesült hatonak egészségét. Kunszentmárton népének áldozatra mindenki: kész nemes szívéért, hogy belátva e nehéz idők súlyos voltát, minden tekintetben áldoz, azokért, akik arra érdemeket szereztek.

Örömet kell szereznünk azoknak, vigasztalunk kell azokat, akik arra rászorgálnak. Szegény sebesült harcosok, akik hónapok óta elszakadtak már a meleg családi tűzhelytől s azóta a megpróbáltatás nehéz útját járták s ezer veszéllyel szembe szállva, csak egy szent eszme vezérelte őket irtózatos munkájukban: a Haza; megérdemlik a szeretetet, a vigasztalását. Ki tudja, mikor térhetnek még vissza a várva várt családjuk körébe? mikor láthatják gyermeküket? vagy egyáltalán meglátják e még szülőföldjüket?

Már benne vagyunk az Adventben, gyors arany szárnyakon közeledik a szeretett ünnepe: a Karácsony. Ez az örömműnnp, ez a legszebb családi ünnep hány embernek hiányozni fog

most? Az emberek milliói az Isten szabad ege alatt a csaták borzalmas viharjában ünneplik meg a szeretet ünnepét, melyhez fényt s világosságot csak az ágyuk gyilkos tüze nyújt nekik.

A mi kórházunkban is van hatvan hős katoná, kik mindannyian távol lesznek családjuktól. Nem örülhetnek a szép családi ünnepben, nem gyönyörködhetnek kis gyermekeik lázas örömeiben, amit a nehezen várt karácsonyfa, a Jézuska ajándéka varázsol a kicsi lelkekbe. Nekünk kell tehát gondoskodnunk arról, hogy e nagy, magasztos ünnepben öröme, kedvre hangoljuk harcosainkat.

Állítsunk karácsonyfa-t a kórházban! Csinaljunk családi ünnepélyt azoknak, kik távol vannak övéiktől! Hiszen most egy család vagyunk mindnyájan. Örömmel, szeretettel adjunk katonáinknak s karácsonyi ajándékot.

Kunszentmárton nemes szívé, népe, ki minden alkalommal megmutatad áldozat készségedet, mélyen érző szívedet, állíts karácsonyfa-t a hősöknek, hogy ezzel is enyhítsük mérhetetlen fájdalomukat.

Hozza el mindenki ajándékát, bármily kicsiny legyen is az, a kórházba.

Ádvent van... Várjuk a szeretet ünnepét, amikor harmatoznak az egek és az Isten lelke leszállt a földre...

A kórház részére a következők adakoztak:

Özv. dr. Gonda Józsefné 19 drbkönyv, 15 drb füzet. Sáray Albert 5 üveg befőtt, Labanc Lajos 6 liter tej. Özv. Fazekas Tamásné 15 drb tojás. Gyollay Mihályné 5 liter tej. Kovács Kálmán 2 liter pálinka, 15 liter bor. Veress János kereskedő 4 liter bor, 1 fazék lekvár, 100 drb cigaretta, 1 kg. szappan 50 drb vöröshagyma, 12 pakli dohány, 12 drb pipaszár. Kuna András 1 sonka, 3 liter borsó, 1 kg. szalonna. Jordán Imréné 10 kg. kenyér. Veress Jánosné kereskedő 1 liter petróleum. Dósa Istvánné 4 tyuk. Deváncki Imréné 15 kg. liszt, 3,5 kg. szalonna, 1 drb szappan, 2,5 kg. borsó. Lednicki nővérek 2,5 kg. alma. Dr. Déri Józsefné 1 zsák zöldség. Kun Árpád 6 drb nyul. Tóth Pálné 7 kg. kenyér, 2 liter borsó, 1 drb szappan. Horváth Testvérek 12 drb deszka. Szabó András 50 tojás. B. Tóth Andrásné 5 liter tej, 2 kg. liszt, 10 kg. burgonya. Kiss Andrásné 20 drb tojás. Dósa Sándorné 2 csirke. Dósa Margit és Benke Erzsébet 1 doboz cigaretta. Szabados Katalin 2 lepedő. Szabó András 20 galamb. N. N. 1 drb szappan, 1 kg. szalonna, 2 liter bab. Szelevényi vadásztársaság 11 drb nyul. Szirom Ferencné 5 liter tej. Surányi Sándor 0,5 liter tej. Fazekas Imre 14 kg. szalonna, 1 bödön zsír, 61 kg. liszt, 1 drb birka. Kovács János 2 tyuk, 5 kg. kenyér, 1 kosár karalábé. Özv. Majzik Jánosné 7,5 kg. kalács, 1 drb birka. Balla Imre 6 liter tej. Gergulics Pál 5 liter tej. Zsidó Flórián 4,5 liter tej. Bubla Zoltán 4 drb csirke. Fazekas Annuska 5 liter tej. Kiss Gáspárné 20 drb tojás, 3 liter tejföl, 4 tyuk. Özv. Kiss Balászné 1 zsák csöves tengeri. Özv. Tóth Balászné 5 liter tej. Lednicki Juliska 5 üveg befőtt, 2 liter levestészta, 4 liter dió. Balla Józsefné 6 zsebkendő. Valtner Ignác 1 nyul, 1 kg. zöldség. Nagyrév község 4 ing, 1 törülköző, 9 párna, 15 párnahuzat. Szaszko Péterné 2 liter tarhonya. Doba Demeter 24 kg. köleskása. Léderer László 8 drb nyul. Homola Rezső 6 kg. prézli. Kovács Istvánné 5 liter tej. Gulyás Istvánné 5 liter tej. Kurucz József 3 liter tej, 11 kg. burgonya. Dósa János 5 liter tej, 2,5 kg. szalonna. K. Kis Antal 2 liter tej. Özv. Balga Andrásné 3,5 liter tej. Weisz Testvérek 5 galamb. Szánthó Albert 6 liter tej. Józsa Andrásné 3 liter tej. Csomán László 2 csomó zöldség. Lengyel Ferenc 1 korona. Ambrus Gergely 6 liter tej. Özv. Dávid Józsefné 2 üveg meggy, 1 kosár sárgarépa. Kiss Péterné 5 kg. szalonna, 1 füzér foghagyma, 1 füzér paprika. Sári Demeterné 1 kenyér. Özv. Kiss Gáspárné 6 kg. kenyér. Özv. Kovács Istvánné 5 liter tej. Kovács Jánosné 5 liter tej 4 liter bab, 1 liter zsír. Szántó Albertné 14 liter tej, 2 liter túró, 2 liter tejfel. Weisz Arthur 4 galamb. Balla Andrásné 2 liter tej. Veres Gyuláné 4 liter tej. Keszlerfy uradalom, Farkas Miklós kasznár 18 drb nyul. Szücs Imre István 3 korona. Szücs Gáborné 4,5 liter

tej, 1 drb szappan. Gulyás István 4 kg. kenyér, 2 tyuk. Kis Lukácsné 7 liter tej. Szücs Lajos 6 kg. kenyér. Gulyás János 5 liter tej. M. Kovács István 5 liter tej. Országh Lipót 2 üveg befőtt, 9 ing, 2 lábravaló, 4 pár harisnya, 1 pár érmelegítő. Kovács Márton 1 üveg meggy. Gál Jánosné 4 galamb. 9 kg. kenyér. Kovács Gergely 42 fej káposzta. Sári Máttyás 6 liter t. j. Labancz Lajosné 1 liter tej. Herczeg György 2,5 liter tejfel, 6 liter tej, 2 drb csirke. Dósa Jánosné 4 liter tej. Balla Imre 6 liter tej. Kiss András 20 kg. buza, 1 kg. szalonna. Busai György 6 liter tej. Özv. Kis Pálné 1 véka tengeri. Ifj. Biró Lukács 4 korona. Biró Angyél 1 kosár alma. Labancz Lajosné 2 liter tej. Haraszthy Tivadar 6 nyul. Szántó András 5 liter tej, 3 liter tejfel, 20 tojás, 4 csirke. Dr. Orosz Endréné 27 liter bor. Tigyi Józsefné 4 liter tej. Dósa János 4 liter tej. Gulyás János 5 liter tej. Gergulics Pál 5 liter tej. Palásti László 1 párna 2 huzattal, 2 lepedő, 1 paplan 1 huzattal. Szepesi István 2 liter bab, 10 drb tojás, 2 kg. szalonna. Dósa Antal 2 liter tej. Hürkecz Mihály 4,5 liter tej. Hürkecz János 4,5 liter tej, 2 csirke. B. Tóth Erzsébet 4,5 liter tej. Lengyel István 5 liter tej. Fazekas Róza 1 liter bab, 1 liter tarhonya, 1 kosár alma, 6 üveg befőtt, 1 kosár zöldség. Özv. Balla Jánosné 2 drb csirke, 1 liter méz. Szabó András 2 drb pulyka, 2 drb liba, 6 drb csirke, 1 drb birka, 2 zsák csöves tengeri, 80 kg. liszt, 1 zsák burgonya, 63 liter bor.

(Folytatjuk.)

TANÜGY.

I.

Gondnoksági ülés.

Az állami elemi népiskolai gondnokság 1914. december hó 6-án, vasárnap délután rendkívüli ülést tartott a központi iskolában. Az ülésen Fazekas András gondnoksági elnök elnökölt.

Az ülésen nagy számban jelentek meg a gondnoksági tagok, pedig vasárnap volt. Ott láttuk azokat, akik rendszeren elszoktak járni az ülésekre és azokat, akik az iskolai ügyek iránt érdeklődéssel viselkednek. Igazán kevés gondnoksági tag hiányzott. Pedig helyénvaló volna, ha mindenki rendszeresen eljárna az ülésekre, mert ebben a háborús időben mindenkinek kötelessége, akit a harctérre nem szolgált a haza, hogy a közügyek iránt érdeklődjék.

A vasárnapi gondnoksági ülés legfontosabb tárgya volt: *intézkedés a tanyai iskolákhoz kihelyezett belterületi tanítónők ügyében.*

Az első mozgósítás alkalmával három tanyai iskolai tanító vonult a harctérre. És pedig: Szabó József, Martikány István és Nagygalaci János. Három tanyai iskola tehát tanító nélkül maradt. A királyi tanfelügyelő leirt a gondnoksághoz, hogy a hadbavonult tanítók helyettesítéséről gondoskodjék, illetve jelölje ki azokat a tanítókat, akikkel e három férfit helyettesíteni lehet.

A gondnokság erre azt határozta, hogy ezen ügyben a kir. tanfelügyelő intézkedjék, mert ő tudja a helyettesítés nehéz kérdését legjobban megoldani.

A kir. tanfelügyelő ezen határozatra, Lázár Erzsébetet a péterszögi, Kailinger Máriát a jaksori, Kenessey Máriát pedig a telekparti iskolához kihelyezte bizonytalan időre.

Alighogy a fentrevezett tanítónők elfoglalták új állásaikat: megindult a panasz. Nemcsak a tanítónők panaszkodtak a tanfelügyelő rendelete miatt, de panaszkodott minden jobbérzésű ember is. Panaszkodtak 1.) miért nőket és miért nem férfiakat helyezett ki a tanfelügyelő? 2.) azért, mert a tanfelügyelő a városból a tanyára helyezte ki a tanítónőket. Ez pedig áthelyezés, ami-

hez csak a miniszternek van joga. 3.) azért, mert egy lánytól nem lehet kívánni, hogy most, ebben az időben, kinn lakjon a tanyán, de azt sem lehet kívánni, hogy mindennap kimenjen a tanyára és hazajöjjön.

Amíg a szép őszi idő tartott, addig nem volt panasz. A három szegény leány hajnalban utra kelt, gyalogosan kimentek a tanyai iskolákhoz. Elvégezték a tanítást és estére megint itthon voltak — gyalog. — Így ment ez három kónapon keresztül.

Jött a tél. Esett a hó, fűtyült a szél. A hőmérő 16 fokot mutatott a 0 pont alatt. Mindenki behuzódott a szobájába. A kutyát is kár kiverni, mondogattuk. És a három gyenge leány kora hajnalban, hóban, szélben nekivágott az országnak, hogy kötelességüknek eleget tegyenek. Megborzadt a hátunk, amikor láttuk őket vékony cipőben a sáros és havas országúton menni.

Ez nem lehet, nem lehet, mondtuk. Elpusztulnak szegények. Ezen segíteni kell. Akármilyen szigorú is az a hivatalos gépezet, 80 korona havi fizetésért nem kívánhatja, hogy ez a három tanítónő egész életére nyomorék, beteg legyen.

A hivatalos gépezet nem hallgatta meg a panaszokat. Maradt minden úgy, ahogy volt. És mi lett ennek a következménye? Az, hogy Kenessey Mária és Kailinger Mária olyan betegek lettek, hogy hosszú szabadságot kértek, Lázár Erzsébeten pedig a kezdődő rheuma jelei mutatkoznak. Kenessey kapott is három hónapi szabadságot, Kailinger ellenben nem, mert még nem elég beteg ahhoz, hogy szabadságra volna szüksége.

A gondnokság elnöksége belátta, hogy ez az állapot tarthatatlan, azért vasárnapra ülést hívta össze a gondnokság tagjait.

A gondnokság egyhangulag a következő határozatot hozta:

minthogy a tanyai iskolákhoz kihelyezett tanítónőktől nem lehet azt kívánni, hogy — fiatal leány létükre való tekintettel — kinn lakjanak a tanyán; de azt sem lehet kívánni, hogy telen, hóban, esőben, sárban kijárjanak tanítani; de azt sem tehetik meg, hogy maguk helyett helyettes fogadjanak és minthogy ők a központi, tehát a belterületi iskolához lettek kinevezve,

ezért a gondnokság azt kéri a kir. tanfelügyelőtől, hogy a három tanyai iskolához, a nő tanítók helyébe, *férfi tanítókat* helyezzen ki, a nő tanítókat pedig helyezze be a központba, ahol rájuk szükség van.

A gondnokság ezen határozata nagy megnyugvást keltett Kunszentmártonban. Most már csak a tanfelügyelő intézkedése van hátra, amely elutasító nem is lehet, mert hiszen az életviszonyokkal ismerős tanférfi legjobban tudja, hogy a harcban, erős állásokban csak férfiaknak van helyük, ellenben nőket, gyenge leányokat örszemeknek kiállítani, vagy olyan helyekre küldeni, ahova férfiak sem igen vállalkoznak, nemcsak udvariatlanság, hanem igenis tulbuzgóság.

Mindaddig, míg a kir. tanfelügyelő Kenessey Mária helyettesítéséről nem gondoskodik, Nagy Károly igazgató vállalkozott a tanítás ellátásáról.

Több kisebb ügyet tárgyalt még a gondnokság.

II.

Tanfelügyelői jelentés.

— November hóról. —

November hó folyamán Szolnok—Szanda szőlőben, Tiszabő, Fegyvernek, Rákócivalva

községekben és Mezőtúr városban 51 tanteremben figyeltem meg és irányítottam a nevelve-oktatás menetét és eredményét.

Jászapáti községben a róm. kath. Nőegylet polgári leányiskolát létesített. Ennek ünneplésén megnyitását résztvettem.

A m. kir. földmívelési Miniszter Karczag városban az ottani elemi népiskolai növendékek részére a konyhakertészet intensív tanítását elrendelte és ezen intézkedésére az ottani tanítóság figyelmét nyomatékosan irányította.

A vármegye területén 5 állami s mintegy 20 más jellegű elemi népiskolában szünetel a tanítás, mivel a főképp tanyai tanítói állásokra helyettes nem akad.

A vármegyei tanítóság több mint 30 ezer korona hadi kölcsönt jegyzett, melyhez hasonló eredményt csak igen kevés vármegyei tanítósága ért el.

Báró Jeszenák Anna, szolnoki állami polg. leányisk. tanítónő francia hadifogságából négy hóig tartott szenvedés után kiszabadult.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszter a Gödér Antal Kötelek—hunyardalmvai községi elemi iskolai tanító állásától elmozdítására vonatkozó fegyelmi ítéletet jóváhagyta.

Szentimrei Márta tiszaföldvári állami elemi iskolai tanítónőt ideiglenes szolgálatra a kecskeméti kir. tanfelügyelői kirendeltséghez osztotta be.

Ivancsó Ödön szajkófalvai állami elemi iskolai tanítót pedig a dévaványai Ködmönös tanyai állami elemi iskolához helyezte át.

Végül megemlítve, hogy Ádám Paula kunszentmártoni társulati polgári leányiskolai tanítónő ezen állásáról lemondott és ezen újabb változással a szóban lévő iskolánál a nevelve-oktatás szempontjából igen súlyos helyzet állott elő, jelentésem tudomásul vételét kérem.

Ápolónők szerepe a Vörös-kereszt kórházban.

A Vörös-kereszt kórházban, épen úgy, mint bármilyen más kórházban, betegeket ápolnak, kik mindennapi orvosi kezelésben részesülnek. Az összes kórházakban, az orvosok munkájának könnyítésére, ápolónők teljesítik a szolgálatot. Természetesen ezek az ápolónők rendes vizsgával és oklevéllel bírnak. Így az ápolónők, ugyszólván, karöltve dolgoznak az orvosokkal, azoknak utasításai szerint járnak el a beteg kezelése körül s kizárólag az orvosok felügyelete alatt állanak. Vannak fizetéses, illetve hivatásos, kik ezt kenyér kereső foglalkozásként üzik, de vannak önkéntes ápolónők is, kik adandó alkalmakkor, oklevélük alapján, valami jótékony cél, vagy hazafias szempontok érdekében, időről-időre vállalkoznak ápolónői funkcióra.

A Vörös-kereszt kórházak a nemes lelkű emberek adományaiból lettek felállítva. Az összegyűjtött fillérek emelték ezeket a kórházakat, melyeknek fenntartása ismét csak az adakozók, a jó szívtűk adományaira van építve.

A háboru szülte nehéz viszonyok arra készítették Kunszentmárton és környéke népét, hogy itt is állítsunk kórházat, ahol a háboruban megsebesült katonákat ápoljuk és gondozzuk. Ez meg is történt. Tudjuk azt, hogy Kunszentmártonban a nagyszámu sebesültekhez arányitva kevés orvos van, tehát több ápolónőre volt szüksége a kórháznak. Voltak is jelentkezők, kik mindannyian megszereztek az oklevelet.

Kórházunkban már mintegy száz sebesült katona fordult meg, akik közül sokan

egészségesen eltávoztak. Mint minden kórházban, úgy a mienkben is a munkának, a fáradásnak orozslánrészét az orvosok és az ápolónők karöltve végzik. Orvos nem lehet ápolónő nélkül, mert fizikai lehetetlenség volna két orvosnak hatvan-hetven beteget ellátni. Tehát rá vannak utalva az ápolónőkre, akik mindent, mint például a sebészethez szükséges dolgokat előre elkészítik s mint késszel mennek a kezelő orvos elé. Naponta s állandóan a betegek között kell tartózkodniuk, időnként hőmérőzni s mindent — mindent, amihez csak nem kizárólag orvosi kéz szükséges, az ápolónők végzik. S mi a legfontosabb, mi a legnehezebb egy kórházban, mint a betegek szakszerű és lelkiismeretes kezelése.

Mindezekből kitűnik tehát, hogy az ápolónők és az orvosok mintegy össze forrva végzik munkájukat. Az ápolónők a legszigorubb engedelmességgel tartoznak az orvosoknak s csakis az ő utasításait kötelesek teljesíteni. Miként ők nem intézkedhetnek a kórház háztartási ügyei körül, — épen úgy a háztartási dolgokat intéző bizottság nem avatkozhatik bele az ő munkájukba.

Ha elismerés illet valakit, úgy első sorban is az ápolónők gárdáját illeti, akik igazán önfeláldozó, nehéz és a legnagyobb munkát végzik. Tévedés tehát úgy vélekedni, hogy az ápolónők felett mindenki felügyeleti jogot gyakorol, mert ők kizárólag s egyedül az orvosok rendelkezése alatt állanak.

Köszönettel kell nekik tartoznunk, hogy díjtalanul honleányi buzgalommal vállalkoztak e nehéz feladatra.

HIREK

Kunszentmárton, 1914. december 13

— Főispánunk hadifogoly.

Horthy Szabolcs főispán fogságba jutásának szomorú híre már nemcsak a vármegyét, hanem az egész országot bejárta. Nagy az aggodalom miatta, vajjon nem sebesült-e meg halálosan, nem következett-e már be a legrosszabb. Most aránylag megnyugtató hír érkezett felőle. Fivére: Horthy Jenő, kivel Küry Albert alispán ez ügyben már előzőleg táviratváltásban volt, az alispánhoz sörgönyi értesítést küldött, melyben közli, hogy sógorától a harcsterről azt a tudósítást vette, hogy testvére sértetlenül fogoly. Ez a mindenesetre hitelt érdemlő hír megszünteti a mi férfias, derék, szeretett főispánunk sorsa miatt táplált sötét aggodalmakat. Él. Remélhetjük tehát, hogy nemsokára ép egészségsben tér vissza közénk. Ugy legyen.

— A segélyezettek adománya.

Hogy milyen jószívtűk a kun menyecskék, bizonyítják az alábbi sorok. A hadbavonultak feleségei minden hónap első napján megkapják az egész hónapra való pénzbeli segélyüket. Amikor a pénzt felveszik és Rosznány Géza segédjegyzőhöz felmennek, hogy könyvüket átvegyék, az asztalon levő skatulyába mindig belecsúsztatnak egy-két husz fillérest. A skatulyán ez áll: Adakozunk cigarettára a sebesült katonáknak. Hogy milyen szépen adakoznak a hadbavonultak feleségei, arra Hercog Frída gépiró kisasszony a tanu, aki az összegyűlt pénzből eddig 9 doboz cigarettát és 60 drb. cigarillót vásárolt és adott át a helybeli kórház elnökségének.

— **Fizetés pofonnal.** A napokban történt, hogy Culla Kis Rudi cigányprimás híres bandájával egy szelevényi tanyai lakodalomba volt hivatalos, hogy közismert finom játékaival szórakoztassa az egybegyűlt ünneplő társaságot. A jól sikerült mulatság után hazafelé indultak cigányaink. A szelevényi réten keresztül jöttek a kifáradt muzsikuskok magukkal hozva a szerszámot. Az

egyik cigánynak eszébe jutott, hogy meg is kellene már osztolni a lóvét. Fel is szólította a keringőre Rudi primást, aki erre hajlandónak mutatkozott. Sorba állította bandája tagjait s mindegyiknek kiutalványozott egy ropogos magyar ötöst. Amire a cigányok észhez tértek Rudi barátunk már nyakába vette a lábát s ott felejtette cimboráit, mint Szent Pál az oláhokat. Utánna is iramodtak volna a gavallér primásnak, de fizikai lehetetlenség volt, mert egyiknek törött lába, másiknak hiányos szeme, harmadiknak pedig agg kora tiltakozott a futás ellen. Így történt az, hogy szegény cigányok még soká gondolkodtak a szelevényi réten, gavallér primásuk bőkezűségén, aki már régen forralt borral melegítette magát a legközelebbi csárdában.

— **Egy bátor férfi.** A férfiui bátorság és önfeláldozás legszebb példájában gyönyörködöttünk pénteken délelben a temető melletti halastónál. A vasúthoz iparkodott az utazó közönség, amikor a halastó felől rémes kiáltás hallatszott: Segítség! Segítség! Fgy. Tóth Lajos, aki meghallotta a kiáltást, szaladt a hang irányába. Megdermedve állott meg a parton. Egy kis fiút látott a befagyott tó közepén, nyakig a vízben. Nem volt vesztegetni való ideje, mert minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy a kis fiu elmerül a vízben. Egy kötelet kerített és bement jó messzire a jeges vízbe, hogy a kötelet oda dobhassa a fiúnak. Hosszas küzdelem után sikerült a kötelet odadobni és Tóth Lajos a tó közepéről kihuzta a fiút, aki már félig meg volt fagyva. A bátor életmentőt, aki élete kockáztatásával a befagyott tó közepéről megmentette a gyermeket, zajosan megéljenzte az összegyűlt közönség és melegen gratuláltak neki ehhez a hőstetthez. A megmentett fiút Somogyi Istvánnak hívják, most mult 12 éves. Halat akart fogni, de beszakadt alatta a jég. A kis Somogyi Pista kezét csökölt életmentőjének fgy. Tóth Lajosnak, akinek megígérte, hogy többet sohasem megy a jégre.

— **Mozi.** Amint értesülünk, a mozi-társaság a karácsonyi ünnepeken harcstéri eseményeket óhajt filmmen bemutatni a közönségnek. Szívesen vesszük a mozi-társaságtól, ha a nagy áldozatokon beszerzett képeket láthatjuk.

— **Gőzfürdő.** A kunszentmártoni gőzfürdő, mely az újabb időben hetenként csak egyszer volt működésben, f. hó 13-tól kezdve minden nap, a hétfői nap kivételével, állandóan üzemben lesz. Az eddigi szünetelésnek a szénhiány volt az oka, de most amikor már a szénállomány megérkezett, azonnal a közönség rendelkezésére lett bocsájtva a fürdő. Ez nagy örömet csinál a gőztürdőt kedvelő közönségnek.

— **Ármegállapítás.** A vármegyei ármegállapító bizottság a járás területére a következő legmagasabb árakat állapította meg. Buza 40 K. — f. Rozs 31 K. — f. Árpa 27 K. 40 f. Buzából előállított finom buzaliszt 67 K. — f. Buzából előállított főző liszt . . 63 K. — f. Buzából előállított kenyér liszt . 46 K. 96 f. Buzából előállított I. minőségű liszt 48 K. 80 f. Rozsliszt 41 K. 94 f. Árpaliszt 43 K. 24 f. Tengeri liszt 21 K. 90 f.

Ez az ármegállapítás Kunszentmártonban tulmagas. Ilyen magas árakat itt még nem is hallottunk. Különösen a buza, árpa, tengeri és a liszt árakat szabta megasra a bizottság. Eddig sem a termelő, sem a kereskedő nem gondolt arra, hogy ilyen árakat kérjen terményeiért. A fogyasztó közönségre terhes ez az ármegállapítás és bizoy nemsokára befog következni ilyen drágaság mellett, hogy eladó csak lesz, de nem lesz fogyasztó. — Amint értesülünk, a kunszentmártoniak megfélebbezik ezt az ármegállapítást,

— **Adakozás.** Fgy. Tóth Román urleány szép számu melegítőt kötött a katonák részére. Fogadja a bizottság köszönetét,

— **Ujévi üdvözlét megváltása.** Alispánunk a következő köriratot intézte a vármegye polgármestereihez és a főszolgabíráihoz. Közeledik az új esztendő, melynek küszöbén sokan szokták rokonaiknak, jó embereiknek, előjáróiknak levélben kifejezni jó kívánataikat. Az idén kívánatos volna e jó kívánatok elküldésének mellőzése, azon különben is terjedni kezdő megváltásnak szélesebb körben való elterjedése és a megváltás összegének a háboru szerencsétlenci, a helyi segélyezésre szoruló szegények s az elesettek családjai részére való adományozása. Felhívom a polgármester urakat, hogy ez eszmének hatóságok területén csináljanak propagandát s igyekezzenek maguk jární elől jó példával. Én az idén még viszonzásul sem küldök senkinek új évre szóló gratulációt, hanem azt megváltom és a megváltás díját Szolnok város segélyző bizottságához juttatom. Meg kell ragadnunk e nehéz időkben minden kínálkozó alkalmat, amikor közönségünk adakozó készségét e nemes ügy érdekében felkelthetjük.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

Mindazoknak, kik felejthetetlen férjem,

néhai FRANK JÓZSEF

temetésén részt vettek és megjelenésükkel fájdalommat enyhíteni iparkodtak és mindazoknak, akik részvétükkel felkerestek, — hálás köszönetet mondok.

özv. FRANK JÓZSEFNÉ
KOHN MARIA.**Táboriposta****levélpapir borítékkal** Legalkalmasabb levelezési mód a katonai szolgálatra bevonultakkal.

Kapható: WOLF DEZSŐ papir- és írószerkereskedésében.

Kovács-mesterkerestetik a bábockai gazdaságban, aki a lovaslásban is kellő jártassággal bír.
— Értekezni lehet a bábockai gazdaságban.*Névjegyek**csinos kivitelben készülnek**Wolf Dezső**könyvnyomdájában, Kunszentmárton.***ORVOSOK**ajánlják, mint legelismeretebb köhögés ellen szert a **KAISER-féle****Mell-karamellákat**

a Három fenyő védjeggyel.

Milliók használják**Köhögés**ellen. Rekedtség, elnyálkásodás, számarköhögés, katarus, gégefájás stb. minden előforduló *hűlés* ellen.

6100 köszönő s hálalevél orvosoktól s magánosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legízletesebb bombonok.

Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kapható Kunszentmártonban

LUKÁCS ANDOR és POPOVITS GÁBOR

Tiszaföldváron Goldman Adolf gyógytárban és minden hazai gyógytárban.

Aranyat — vasért!**VASGYÜRÜK**

kibélelését arannyal, vagy ezüsttel jutányos árak mellett készít DÉVAI JENŐ ékszerész.

Képes levelező-lapok nagy választékban.

Polgáriskolai tankönyvek, rajzeszközök és tanszerek s általában mindenféle iskolai cikkek kaphatók.

Wolf Dezsőkönyvnyomdája,
könyv-, papir- és írószerkereskedése**Kunszentmárton.**

Mindenféle könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben gyorsan, pontosan és kifogástalanul készülnek.

Képes levelező-lapok nagy választékban.MILKO
IGNÁCZ**ELSŐRENDŰ ÚRI SZABÓSÁGA
SZOLNOK.**

TELEFON 206.

TELEFON 206.

BAROSS- ÉS SZAPÁRY-U. SAROK.

Nyomatott a kiadótulajdonos Wolf Dezső könyvnyomdájában Kunszentmárton.